

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2010. december 16.*

A C-537/08. P. sz. ügyben,

a **Kahla Thüringen Porzellan GmbH** (székhelye: Kahla [Németország], képviselik: M. Schütte, S. Zühlke és P. Werner Rechtsanwälte)

fellebbezőnek

a Bíróság alapokmányának 56. cikke alapján 2008. december 3-án benyújtott fellebbezése tárgyában,

a többi fél az eljárásban:

az **Európai Bizottság** (képviselek: V. Kreuzsitz és K. Gross, meghatalmazotti minőségben, segítőjük: C. Koenig egyetemi tanár, kézbesítési cím: Luxembourg)

alperes az elsőfokú eljárásban,

* Az eljárás nyelve: német.

a **Freistaat Thüringen** (képviselik: A. Weitbrecht és M. Núñez-Müller Rechtsanwälte),

a **Németországi Szövetségi Köztársaság** (képviselik: M. Lumma és W.-D. Plessing, meghatalmazotti minőségben),

beavatkozók az elsőfokú eljárásban,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: A. Tizzano tanácselnök (előadó), J.-J. Kasel, A. Borg Barthet, E. Levits és M. Berger bírák,

főtanácsnok: Y. Bot,
hivatalvezető: Fülöp B. tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2010. május 20-i tárgyalásra,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

- ¹ Fellebbezésében a Kahla Thüringen Porzellan GmbH az Európai Közösségek Elsőfokú Bírósága T-20/03. sz., Kahla Thüringen Porzellan kontra Bizottság ügyben 2008.

szeptember 24-én hozott ítéletének (EBHT 2008., II-2305. o.; a továbbiakban: megtámadott ítélet) hatályon kívül helyezését kéri, amely ítéletével az Elsőfokú Bíróság elutasította a Németország által a Kahla Porzellan GmbH és a Kahla/Thüringen Porzellan GmbH számára nyújtott állami támogatásról szóló, 2003. május 13-i 2003/643/EK bizottsági határozat (HL L 227., 12. o., a továbbiakban: vitatott határozat) megsemmisítése iránti keresetét.

A jogvita előzményei

- 2 Az 1993 novemberében alapított fellebbező 1994 januárjában átvette a felszámolás alatt álló Kahla Porzellan GmbH társaság ingatlanjait, gépeit és berendezéseit, valamint 380 munkavállalóját. Ez utóbbi társaságnak – amely porcelán- és finomkerámia edényeket gyárt – Thüringia tartományban van a székhelye, vagyis azon térségek egyikében, amelyek az EK 87. cikk (3) bekezdésének a) pontja alapján adott esetben támogatásokban részesülhetnek.
- 3 E térségre vonatkozóan az Európai Közösségek Bizottsága többek között két általános támogatási programot hagyott jóvá, nevezetesen az 1993. október 27-i határozatával a Thüringia tartomány által a kis- és középvállalkozások beruházásai javára biztosított támogatási programot (KMU-Investitionsprogramm des Landes Thüringen [N 408/93. sz. támogatás – SG(93) D/19245, HL C 335., 7. o.]), valamint az 1994. december 21-i határozatával a környezetvédelem és a szociális szolgáltatások ágazatában a foglalkoztatás, valamint az egykori NDK területén a fiatalok javára biztosított intézkedéseket előíró támogatási programot (NN 117/92. sz. támogatás – SG(95) D/341, HL C 401., 2. o.).
- 4 A vitatott határozatból kiderül, hogy e támogatási programok keretében a német hatóságok 1994 és 1999 között összesen 39,028 millió DEM összegben huszonhárom pénzbeli támogatást nyújtottak a fellebbezőnek. E támogatások között szerepel a Thüringia tartomány által 1994 májusában a kis- és középvállalkozásoknak (KKV) nyújtott,

2,5 millió DEM összegű beruházási támogatás (a továbbiakban: 15. intézkedés), valamint a környezetvédelmi beruházásokhoz kapcsolódó foglalkoztatásösztönző támogatások 1,549 millió DEM összegben, amelyeket a Bundesanstalt für Arbeit (Szövetségi Munkaügyi Hivatal) a foglalkoztatás elősegítéséről szóló törvény (Arbeitsförderungsgesetz, a továbbiakban: AFG) 249h. §-a alapján nyújtott 1994 és 1996 között (a továbbiakban: 26. intézkedés).

- 5 A 15. intézkedést illetően a Bizottság a vitatott határozat indokolásának 128. és 129. pontjában azonban megállapította, hogy az nem volt összhangban az előzetesen jóváhagyott támogatási programmal, mivel a szóban forgó támogatás nyújtása idején a fellebbezőt nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak kellett tekinteni, noha a vállalkozások e csoportja kifejezetten ki volt zárva e program hatálya alól. Ezenfelül a Bizottság időközben elfogadta a Tübingia tartomány által a KKV-k beruházásai javára biztosított támogatási programról és annak alkalmazási eseteiről szóló, 2002. június 19-i 2003/225/EK bizottsági határozatot (HL 2003. L 91., 1. o.), amely a fent említett programmal kapcsolatban hozott elutasító határozat azon tényénél fogva, hogy e programot – a Bizottság által jóváhagyott különös rendelkezések ellenére – többek között nehéz helyzetben lévő vállalkozásokra is alkalmazták.

- 6 A 26. intézkedést illetően a Bizottság a vitatott határozat indokolásának 134–139. pontjában megállapította, hogy az érintett támogatások nem tartoznak az AFG 249h. §-ának hatálya alá, amelyet a Bizottság akként hagyott jóvá, hogy az nem minősül támogatási programnak. Ezzel kapcsolatban a Bizottság megjegyzi, hogy a jóváhagyott program – a Treuhandanstalt (az egykori NDK állami vagyonának kezelésével és értékesítésével foglalkozó közintézet) üzemeltetési egységein kívül – az állami tulajdonban lévő vállalkozásokra vonatkozott, azonban a fellebbező a szóban forgó támogatások nyújtásának idején magánvállalkozás volt.

- 7 A Bizottság így a közös piaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánította többek között a 15. és 26. intézkedést, és felszólította a Németországi Szövetségi Köztársaságot, hogy tegyen meg minden szükséges intézkedést annak érdekében, hogy a kérdéses támogatásokat a fellebbezőtől visszakövetelje.

Az Elsőfokú Bíróság előtti eljárás és a megtámadott ítélet

- 8 Az Elsőfokú Bírósághoz benyújtott kerestében a fellebbező a vitatott határozat őt érintő részében történő megsemmisítését kérte, négy jogalapra hivatkozva kereseti kérelmének alátámasztása érdekében. A kizárólag a 15. és 26. intézkedésre vonatkozó első három jogalap közül az elsőt az EK 87. cikk és az EK 88. cikk megsértésére, a másodikat a jogbiztonság elvének megsértésére, a harmadikat pedig a bizalomvédelem elvének megsértésére alapította. A negyedik jogalap, amely már nem vitatott, mivel a fellebbezésen kívül esik, a Bizottság által elkövetett több ténybeli és mérlegelési hibára vonatkozott.

- 9 Első jogalapjával a fellebbező arra hivatkozik, hogy a szóban forgó intézkedéseket jóváhagyott támogatási programoknak megfelelően nyújtották, tehát létező támogatásnak minősülnek. A Bizottság így megsértette az EK 87. cikket és az EK 88. cikket, mivel visszaható hatállyal vezetett be kiegészítő feltételeket a fent említett programokra vonatkozóan, és ezekre tekintettel tévesen ítélte meg úgy, hogy a fent említett intézkedések új támogatásoknak minősülnek.

- 10 Elsőként, a 15. intézkedést illetően az Elsőfokú Bíróság legelőször is megállapította, hogy a jóváhagyott támogatási program – amint a Németországi Szövetségi Köztársaság a Bizottság további információ beszerzésére irányuló kérelmére válaszul az 1993. augusztus 26-i közleményében megerősítette – az 1989-et követően privatizált olyan vállalkozásokra vonatkozott, amelyek, „jóllehet működőképes vállalkozások, gyakran bizonytalan pénzügyi helyzetben [voltak]” (a megtámadott ítélet 102–105. pontja).

- 11 Márpedig az Elsőfokú Bíróság szerint egyfelől az ilyen pénzügyi helyzetre történő utalást a tervgazdaságról a piacgazdaságra történő áttéréshez kapcsolódó nehézségekre történő utalásnak kell tekinteni, nem pedig azon nehézségekre történő utalásnak, amelyek valamely nehéz helyzetben lévő vállalkozás esetében merülhetnek fel (a megtámadott ítélet 106. pontja). Másfelől az a tény, hogy Thüringia tartomány korábban

olyan támogatási programot is bejelentett, amely kifejezetten a nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentésére és szerkezetátalakítására irányult, megerősíti, hogy ez utóbbiak nem tartoznak a szóban forgó program hatálya alá, ahogyan azt a Bizottság a vitatott határozatban megállapította (a fent említett ítélet 108., 109. és 111. pontja).

- 12 Ezen pontosítások alapján az Elsőfokú Bíróság ezt követően a megtámadott ítélet 133. pontjában megállapította, hogy a Bizottság nem követett el nyilvánvaló mérlegelési hibát, amikor megállapította, hogy a fellebbező nehéz helyzetben lévő vállalkozás volt.
- 13 A megtámadott ítélet 134. és 135. pontjában ezért úgy ítélte meg, hogy ezen intézmény megalapozottan tekintette úgy, hogy a 15. intézkedést képező támogatás nem felel meg a Tübingia tartomány programjában meghatározott nyújtási feltételeknek, és ennél fogva ezt a támogatást az EK 88. cikk (3) bekezdése értelmében vett új támogatásnak kell minősíteni.
- 14 Másodsorban, a 26. intézkedéssel kapcsolatban az Elsőfokú Bíróság megállapította, hogy az AFG 249h. §-ában létrehozott támogatási program keretében előírt feltételeket – a Bizottság által jóváhagyott formájukban – nem tartották be. Amint ugyanis a Bizottság a vitatott határozatban megállapította, a fellebbezőhöz hasonló magánvállalkozások e rendelkezés értelmében nem voltak [támogatásra] jogosultak (a megtámadott ítélet 175. és 180. pontja). Ezen túlmenően, amint a Németországi Szövetségi Köztársaság az 1994. július 29-i közleményben maga is kifejtette, ezeket az intézkedéseket közérdekből fogadták el, és azok nem valamely vállalkozás egyéni érdekeit szolgálják (a fent említett ítélet 181., 182. és 185. pontja). Márpedig a jelen esetben nem ez a helyzet áll fenn (ugyanezen ítélet 186. pontja).
- 15 Az Elsőfokú Bíróság így valamennyi, az EK 87. cikk és EK 88. cikk megsértésére alapított érvet mint megalapozatlant elutasította a 26. intézkedés tekintetében is (a megtámadott ítélet 203. pontja).

- 16 Második jogalapjával a fellebbező fenntartotta, hogy a Bizottság megsértette a jogbiztonság elvét, amikor a vitatott határozatban olyan korlátozó feltételekre alapozott, amelyeket sem a szóban forgó programok, sem az azokat jóváhagyó határozatok nem írtak elő.
- 17 Az Elsőfokú Bíróság elutasította ezt a jogalapot, megállapítva elsőként, hogy a 15. intézkedésnek a jóváhagyott támogatási programmal való összeegyeztethetőségének értékelése során a Bizottság szigorúan azon feltételek vizsgálatára szorított, amelyeket a fent említett programot jóváhagyó határozat megállapított (a megtámadott ítélet 138. pontja).
- 18 Ezen túlmenően és mindenestre a német hatóságok az 1993. augusztus 26-i közleményükben maguk is kifejezetten kizárták a nehéz helyzetben lévő vállalkozásokat a szóban forgó program hatálya alól (a fent említett ítélet 140. pontja). E közlemény fényében nyilvánvaló volt tehát, hogy az ilyen vállalkozások nem lehettek az e programnak megfelelően nyújtott támogatások kedvezményezettjei (ugyanezen ítélet 141. pontja).
- 19 Az Elsőfokú Bíróság ezért úgy ítélte meg, hogy a Bizottság nem sértette meg a jogbiztonság elvét, amikor megállapította, hogy a 15. intézkedés nem felelt meg a Tübingia tartomány által a KKV-k javára biztosított támogatási programban foglalt feltételeknek azon ténynél fogva, hogy a fellebbező abban az időpontban, amikor részesült e támogatásból, nehéz helyzetben lévő vállalkozás volt (a megtámadott ítélet 144. pontja).
- 20 Másodsorban az Elsőfokú Bíróság úgy ítélte meg, hogy a 26. intézkedés tárgyát képező támogatások közös piaccal való összeegyeztethetőségének a vizsgálata céljából a Bizottság kizárólag annak értékelésére szorított, hogy e támogatások megfelelnek-e az AFG 249h. §-ában szabályozott program jóváhagyásáról szóló határozatban megállapított feltételeknek. Márpedig ebben a határozatban a Bizottság kifejezetten említette a német hatóságok 1994. július 29-i, e rendelkezés hatályát pontosító azon

közleményét, amelyet a Bizottság a megtámadott határozatban helyesen értelmezett, és a szóban forgó támogatásokra helyesen alkalmazott (a megtámadott ítélet 205. pontja).

- 21 Harmadik jogalapjával a fellebbező a bizalomvédelem elvének megsértésére hivatkozott, mivel a Bizottság nem vette figyelembe, hogy sem a szóban forgó támogatási programokból, sem pedig az ezeket jóváhagyó határozatokból nem vezethetők le azok a korlátozó feltételek, amelyeket a vitatott határozat keretében alkalmazott. A fellebbező különösen arra hivatkozott, hogy valamely, a tevékenységét *bonus pater familias* módjára folytató gazdasági szereplő vélelmezheti, hogy az adott támogatás nem új támogatás, amennyiben valamennyi, a jóváhagyott támogatási programban előírt feltétel teljesül.
- 22 Az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 146. pontjában ezzel kapcsolatban először emlékeztetett arra, hogy a bizalomvédelem elvére való hivatkozás joga minden olyan magánszemélyre kiterjed, akinek a helyzete akként jellemezhető, hogy a közösségi közgazdaság pontos biztosítékok adásával jogos bizalmat keltett benne.
- 23 Ezen ítélet 148. pontjában továbbá emlékeztetett arra, hogy nem fogadható el, hogy a Bizottság olyan határozatot hozzon, amely a támogatás olyan kedvezményezettjének hátrányára írja elő a támogatás visszatéríttetését, aki tiszteletben tartotta a támogatás azon feltételeit, amelyeket ezen intézmény a jóváhagyó határozatokban előírt.
- 24 Az Elsőfokú Bíróság azonban kimondta, hogy a jelen esetben nem ez a helyzet állt fenn, mivel mind a 15. intézkedést, mind pedig a 26. intézkedést a Tübingia tartomány által a KKV-k beruházási támogatási programját (a megtámadott ítélet 149. pontja), valamint az AFG 249h. §-át (ezen ítélet 207. pontja) jóváhagyó határozatokban előírt feltételek megsértésével nyújtották a fellebbező számára.

- 25 Az Elsőfokú Bíróság továbbá úgy ítélte meg, hogy a szóban forgó programokban vagy az e programokra vonatkozóan az *Európai Közösségek Hivatalos Lapjában* közzétett közleményekben a nehéz helyzetben lévő vállalkozásokra és a magánvállalkozásokra vonatkozó kifejezett korlátozás állítólagos hiánya nem kelthet jogos bizalmat a fellebbezőben a 15. és a 26. intézkedés tárgyát képező támogatások nyújtásának szabályszerűségét illetően. E körülmény ugyanis semmiképp nem tekinthető úgy, mint a Bizottság által adott pontos biztosíték arra vonatkozóan, hogy a nehéz helyzetben lévő vállalkozások és a magánvállalkozások is részesülhettek a Tüningia tartomány által a KKV-k beruházásai javára biztosított támogatási program, valamint az AFG 249h. §-a alapján nyújtott támogatásokból.
- 26 Végezetül kizárólag a 15. intézkedést illetően az Elsőfokú Bíróság azt is pontosította, hogy fellebbező semmiképpen nem mentesült az alól, hogy tájékozódjék a részére megítélt támogatás nyújtásának szabályszerűsége felől (a megtámadott ítélet 150. pontja).
- 27 Ennélfogva az Elsőfokú Bíróság, miután a fellebbező által a megsemmisítés iránti kereset alátámasztása végett előterjesztett valamennyi jogalapot megalapozatlannak ítélte meg, egészében elutasította a keresetet.

A fellebbezők kérelmei

- 28 A fellebbező azt kéri, hogy a Bíróság:
- helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet a 15. és a 26. intézkedésre, valamint a költségek viselésére vonatkozó részében;

- a semmisítse meg a vitatott határozat 1. cikke (2) bekezdésének d) és g) pontját, valamint 2. cikkét; ez utóbbit a 15. és a 26. intézkedésre vonatkozó részében, de mindenesetre azon részében, amelyben az elrendeli az ezen intézkedések alapján nyújtott támogatások visszatéríttetését;

- másodlagosan helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet abban a részében, amelyben az Elsőfokú Bíróság azt állapítja meg, hogy a fellebbező által a 26. intézkedés alapján kapott támogatások teljes összegükben a fellebbező részére nyújtott előnynek tekinthetők, és ezért azokat vissza kell téríttetni, és

- a Bizottságot kötelezze a költségek viselésére.

²⁹ A Bizottság azt kéri, hogy a Bíróság utasítsa el a fellebbezést, és kötelezze a fellebbezőt a költségek viselésére.

A fellebbezésről

³⁰ A fellebbező fellebbezésének alátámasztására elsődlegesen két jogalapra, másodlagosan pedig egy jogalapra hivatkozik.

Az első, a jogbiztonság elvének megsértésére alapított jogalapról

A felek érvei

- 31 Első jogalapjában a fellebbező fenntartja, hogy az Elsőfokú Bíróság megsértette a jogbiztonság elvét, amikor egyfelől a megtámadott ítélet 97–11. és 138. pontjában kimondta, hogy a KKV-k beruházásai javára biztosított, a Bizottság által jóváhagyott program már kezdetektől fogva előírt egy korlátozást a nehéz helyzetben lévő vállalkozásokra vonatkozóan, és másfelől a fent említett ítélet 167–188. és 205. pontjában kimondta, hogy az AFG 249h. §-ában szereplő szabályozás nem vonatkozik a magánvállalkozásokra.
- 32 A fellebbező ezzel kapcsolatban úgy érvel, hogy a fent említett elv megköveteli, hogy valamely állami támogatási programot érintő korlátozásoknak világosan és egyértelműen ki kell tűnniük vagy magából a támogatási programból, vagy pedig az *Európai Községek Hivatalos Lapjában* közzétett jóváhagyó határozatból, vagy a Bizottság fenti jóváhagyást tartalmazó leveléből, annak érdekében, hogy a potenciális kedvezményezettek meghatározhassák, hogy vonatkozik-e rájuk a jóváhagyott támogatási program, vagy sem.
- 33 Márpedig a szóban forgó támogatási programok hatályának értelmezése során az Elsőfokú Bíróság tévesen vette figyelembe azokat a korlátozásokat, amelyeket a fellebbező nem tudott meghatározni, és ezért nem támadhatta meg ezeket. Ezek a korlátozások ugyanis nem tűnnek ki egyértelműen sem a jóváhagyott támogatási programokból, sem pedig a közzétett vagy a fellebbező számára elérhető dokumentumokból, hanem legfeljebb a Bizottság és a német hatóságok közötti, egyértelműen belső levelezés lehetséges értelmezéséből.

- 34 E hiba miatt sértette meg az Elsőfokú Bíróság a jogbiztonság elvét, és állapította meg – ahogyan a Bizottság is a vitatott határozatban – tévesen, hogy a 15. és 26. intézkedés tárgyát képező támogatásokra nem vonatkoztak a jóváhagyott támogatási programok.
- 35 A Bizottság hangsúlyozza, hogy a Tübingia tartomány által a KKV-k beruházásai javára biztosított támogatási program jóváhagyását és az AFG 249h. §-ában létrehozott program jóváhagyását is a Bizottság közvetlenül és kizárólag a Németországi Szövetségi Köztársaságnak küldte meg kizárólag az ezen intézmény és a fent említett tagállam közötti jogi kapcsolatot létrehozó azon eljárásban, amelyben a támogatás kedvezményezettje – aki a jelen esetben a fellebbező – nem vett részt. Ezen túlmenően ezek a jóváhagyások nem kifejezetten a 15. és a 26. intézkedés tárgyát képező támogatásokra vonatkoztak, hanem egyszerűen arra az „általános” támogatási rendszerre, amelyben a Bizottság – az érintett tagállamtól eltérően – nem ismerhette előre a potenciális kedvezményezetteket. Valamely tagállam illetékes hatóságai ugyanis maguk határoznak a jóváhagyott támogatási program hatálya alá tartozó támogatások egyedi és konkrét odaítéléséről.
- 36 Márpedig a fellebbező – mivel nem volt a Bizottság egyetlen kötelező határozatának sem a címzettje – nem hivatkozhat ez utóbbival szemben a jogbiztonság elvére. A német hatóságokkal szemben ugyanakkor lehet ezen elv megsértésére hivatkozni, ők voltak ugyanis kötelesek arra, és felelősek azért, hogy kellőképpen egyértelmű módon tájékoztassák a potenciális kedvezményezetteket azokról a konkrét feltételekről, amelyekkel a nemzeti támogatások a jóváhagyott programokkal összhangban számukra nyújthatók.
- 37 Ezért a német hatóságok által vétett hiba, amely abból áll, hogy a nemzeti támogatásokat a jóváhagyott programokkal és a Bizottság által ezzel kapcsolatban adott felvilágosítással ellentétesen nyújtották, nem ez utóbbi intézménynek tudható be.

A Bíróság álláspontja

- 38 E jogalap megalapozottságának megítélése érdekében meg kell vizsgálni, hogy az Elsőfokú Bíróság megsértette-e a jogbiztonság elvét, amikor a megtámadott ítéletben úgy ítélte meg, hogy a Bizottság által jóváhagyott programok nem teszik lehetővé, hogy támogatásokat nyújtsanak egyfelől, a 15. intézkedés tekintetében, a nehéz helyzetben lévő vállalkozások, másfelől, a 26. intézkedés tekintetében, a magánvállalkozások számára.
- 39 A 15. intézkedést illetően emlékeztetni kell arra, hogy az Elsőfokú Bíróság azt követően jutott erre a következtetésre, hogy a megtámadott ítélet 97–111. pontjában megvizsgálta a jóváhagyott támogatási program hatályát.
- 40 Ezen elemzés keretében először is emlékeztetett arra, hogy a német hatóságok – a jelen ítélet 10. pontjában hivatkozott – 1993. augusztus 26-i közleményét követően, amelyben e hatóságok pontosították a bejelentett támogatási program hatályát, a Bizottság helyesen állapította meg, hogy a nehéz helyzetben lévő vállalkozások ki voltak zárva a fent említett program hatálya alól (a megtámadott ítélet 108., 109. és 111. pontja).
- 41 Az Elsőfokú Bíróság ezt követően ezen ítélet 110. pontjában kimondta, hogy ez a közlemény a jóváhagyott támogatási program részét képezi, amennyiben a Bizottság jelentőséget tulajdonított az abban foglalt kiegészítő információknak és pontosításoknak azon határozata meghozatalakor, hogy nem emel kifogást a bejelentett program végrehajtásával szemben, amint arról a Németországi Szövetségi Köztársaságot az 1993. november 26-i levélben tájékoztatta. Ezt különösen megerősíti az a körülmény, hogy ebben a levélben a Bizottság kifejezetten hivatkozott a fent említett 1993. augusztus 26-i közleményre (a fent említett ítélet 104. pontja).

- 42 Ezen megállapítások alapján az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 138. pontjában kizárta a jogbiztonság elve bármiféle megsértését, úgy határozva, hogy a Bizottság a vitatott határozattal nem vezetett be visszamenőleges hatállyal a szóban forgó támogatási programot jóváhagyó határozatban szereplő feltételekhez képest kiegészítő feltételeket.
- 43 A fellebbező állításával ellentétben az Elsőfokú Bíróság nem sértette meg a jogbiztonság elvét azáltal, hogy ezt a következtetést vonta le.
- 44 Meg kell ugyanis jegyezni, hogy – amint a Bíróság már kimondta – azon határozat hatályát, amellyel a Bizottság nem emel kifogást valamely tagállam által bejelentett támogatási programmal szemben, nemcsak az említett határozat szövegére történő utalással kell meghatározni – amelynek csak az összefoglalását teszik közzé az *Európai Közösségek Hivatalos Lapjában* –, hanem az érintett tagállam által bejelentett támogatási programot is figyelembe véve (lásd ebben az értelemben a C-138/09. sz. Todaro Nunziatina & C. ügyben 2010. május 20-án hozott ítélet [EBHT 2010., I-4561. o.] 31. pontját, valamint a C-67/09. P. sz., Nouva Agricast és Cofra kontra Bizottság ügyben 2010. október 14-én hozott ítélet [EBHT 2010., I-9811. o.] 64. pontját).
- 45 A további információk iránti azon kérelmet, amellyel a Bizottság valamely tagállam által bejelentett támogatási program hatályára vonatkozó kiegészítő felvilágosítást kér, valamint a nemzeti hatóságok e kérelemre adott válaszát úgy kell tekinteni, mint amelyek a bejelentett támogatási program elválaszthatatlan részét képezik. Ez annál is inkább így van, ha – mint a jelen esetben – pontosan ezen információk alapján döntött úgy a Bizottság, hogy nem emel kifogást az érintett támogatási programmal szemben.

- 46 Ebből következik, hogy az Elsőfokú Bíróság helyállónan ítélte meg úgy, hogy a német hatóságok 1993. augusztus 26-i közleménye a jóváhagyott támogatási program részét képezi, és ennél fogva a 15. intézkedés tárgyát képező támogatást nem szabályosan nyújtották, mivel a fellebbező a támogatás nyújtásának időpontjában nehéz helyzetben lévő vállalkozás volt.
- 47 Ezzel kapcsolatban mindazonáltal pontosítani kell, hogy a Bizottság által jóváhagyott általános támogatási program végrehajtása keretében a Németországi Szövetségi Köztársaság – amely teljesen nyilvánvalóan rendelkezett a fent említett közlemény-nyel – nem határolódhatott el azoktól az információktól, amelyeket ezen intézmény adott neki, hanem éppen ellenkezőleg, figyelembe kellett azokat vennie annak érdekében, hogy az egyéni nemzeti támogatásokat azoknak megfelelően nyújtsa.
- 48 Az előzőekre tekintettel azt a következtetést kell levonni, hogy a fellebbező a 15. intézkedéssel kapcsolatban nem hivatkozhat tehát joggal a jogbiztonság elvének a megsértésére.
- 49 A 26. intézkedést illetően az Elsőfokú Bíróság – miután a megtámadott ítélet 167–188. pontjában megvizsgálta az AFG 249h. §-ának hatályát, amely a Bizottság által jóváhagyott programot bevezette – megállapította, hogy a magánvállalkozások nem részesülhettek olyan támogatásokban, mint amelyek ezen intézkedés tárgyát képezték.
- 50 E vizsgálat során először is megállapította, hogy a német hatóságok – a jelen ítélet 20. pontjában említett – 1994. július 29-i közleményét követően, amellyel e hatóságok pontosították az AFG 249h. §-ában bevezetett program hatályát, a Bizottság úgy határozott, hogy nem emel kifogást az ily módon előírt intézkedések végrehajtásával szemben (a megtámadott ítélet 172. és 173. pontja).

- 51 Az Elsőfokú Bíróság ezt követően úgy ítélte meg, hogy az ezen közleményben szereplő pontosítások, amelyekből kiderült, hogy a magánvállalkozások e cikk alapján nem voltak [támogatásra] jogosultak, relevánsak voltak a jóváhagyott program pontos hatályának meghatározása tekintetében, és a Bizottság ténylegesen figyelembe is vette ezeket annak megállapításakor, hogy a tervezett intézkedések nem minősülnek az EK 87. cikk értelmében vett támogatásnak (a megtámadott ítélet 175., 176. és 180. pontja).
- 52 Ezen értékelés alapján az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 205. és 206. pontjában arra a következtetésre jutott, hogy a Bizottság nem sértette meg a jogbiztonság elvét a 26. intézkedés vonatkozásában sem, mivel szigorúan annak az értékelésére szorítkozott, hogy az ezen intézkedés tárgyát képező támogatások megfelelnek-e az érintett programot jóváhagyó határozatban megállapított feltételeknek.
- 53 A fellebbező állításával ellentétben az Elsőfokú Bíróság nem sértette meg a jogbiztonság elvét azáltal, hogy ezt a következtetést vonta le.
- 54 A jelen ítélet 44. és 45. pontjában megfogalmazott megfontolásokra tekintettel ugyanis meg kell állapítani, hogy a német hatóságok 1994. július 29-i közleménye azon jóváhagyott támogatási program részét képezte, amelyhez a 26. intézkedés kapcsolódott, és hogy pontosan az ebben szereplő információk alapján határozott úgy a Bizottság, hogy nem emel kifogást a bejelentett támogatási programmal szemben.
- 55 Ebből következik, hogy az Elsőfokú Bíróság megalapozottan állapította meg, hogy ez a támogatási program nem teszi lehetővé, hogy olyan magánvállalkozások számára nyújtsanak támogatásokat, mint a fellebbező, és hogy ennél fogva az általa kapott támogatások nem tartották tiszteletben a fent említett programban meghatározott feltételeket.

- 56 A jogbiztonság elvének megsértésére vonatkozó hivatkozást tehát a 26. intézkedés tekintetében is el kell utasítani.
- 57 A feni megfontolások összességére tekintettel az első jogalapot mint megalapozatlant teljes egészében el kell utasítani.

A második, a bizalomvédelem elvének megsértésére alapított jogalapról

A felek érvei

- 58 Második jogalapjában a fellebbező arra hivatkozik, hogy az Elsőfokú Bíróság megsértette a bizalomvédelem elvét, amikor a megtámadott ítélet 150. és 208. pontjában úgy ítélte meg, hogy a Thüringia tartomány által a KKV-k beruházásai javára biztosított támogatási programot és az AFG 249h. §-ában bevezetett támogatási programot jóváhagyó határozatokban szereplő kifejezett korlátozások hiánya semmiképp sem tekinthető úgy, mint a Bizottság által adott, az Unió bíróságainak ítélkezési gyakorlata értelmében vett olyan „pontos biztosíték”, amely jogos bizalmat kelthetett a fellebbezőben a 15. és 26. intézkedés szabályszerűségét illetően.
- 59 Egyfelől az Elsőfokú Bíróság tévesen nem vette figyelembe azt a tényt, hogy a fellebbező nem vezethette le a jóváhagyott támogatási programokra vonatkozó dokumentumok közzétett formájából az esetleges korlátozásokat. A fellebbező ezért megalapozottan tekintette úgy, hogy a fenti intézkedések tárgyát képező támogatásokat szabályszerűen, a Bizottság által a jóváhagyott támogatási programokra vonatkozóan

előírt feltételeket tiszteletben tartva nyújtották, ily módon nem kellett arra számítani, hogy az e támogatások visszatéríttetését előíró határozatot hoznak.

- 60 Másfelől a fellebbező azt kifogásolja, hogy az Elsőfokú Bíróság azt rótta fel neki, hogy „nem mentesült az alól, hogy tájékozódjék a részére megítélt támogatás nyújtásának szabályszerűsége felől” (a megtámadott ítélet 150. pontja). Ugyanis kizárólag akkor terheli ilyen tájékoztatási kötelezettség a támogatás kedvezményezettjét, ha – a jelen esettel ellentétben – az érintett által felismerhető bizonytalanság áll fenn azon jóváhagyás hatályát illetően, amelynek az ilyen típusú támogatások a tárgyát képezték.
- 61 A Bizottság azzal érvel, hogy tekintettel arra, hogy a fellebbező nem címzettje a vitatott határozatnak, és nem is érintik közvetlenül a jóváhagyott támogatási programok, hanem éppen ellenkezőleg, azok meghatározatlan számú vállalkozásra alkalmazhatók, nem hivatkozhat joggal a bizalomvédelem elvére.
- 62 Ezen túlmenően a Bizottság szerint a fellebbezőnek mindenképpen számítani kellett volna a 15. és 26. intézkedés tárgyát képező támogatások visszavonására, tekintettel arra, hogy a német hatóságok a bejelentett támogatási programokban előírt feltételeket nyilvánvalóan megsértve nyújtották e támogatásokat.

A Bíróság álláspontja

- 63 Az állandó ítélkezési gyakorlattal összhangban, amelyre egyébként helyesen hivatkozott az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 146. pontjában, a bizalomvédelem

elvére való hivatkozás joga minden jogalanyt megillet, akiben valamely uniós intézmény – konkrét ígéretet téve neki – megalapozott várakozásokat kelt (lásd különösen a C-506/03. sz., Németország kontra Bizottság ügyben 2005. november 24-én hozott ítélet 58. pontját és a C-213/06. P. sz., AER kontra Karatzoglou ügyben 2007. július 18-án hozott ítélet [EBHT 2007., I-6733. o.] 33. pontját). Ilyen biztosítéknak minősül a közlés formájától függetlenül a feljogosított és megbízható forrásból származó pontos, feltétlen és egybehangzó tájékoztatás (lásd ebben az értelemben a C-47/07. P. sz., Masdar (UK) kontra Bizottság ügyben 2008. december 16-án hozott ítélet [EBHT 2008., I-9761. o.] 34. és 81. pontját).

- 64 Márpedig meg kell állapítani, hogy az Elsőfokú Bíróság megfelelően alkalmazta ezt az ítélkezési gyakorlatot a megtámadott ítéletben.
- 65 Amint ugyanis az Elsőfokú Bíróság rámutatott, az érintett támogatási rendszerekben a kifejezett korlátozások hiánya a meghatározás szerint nem tekinthető a Bizottság által a fellebbezőnek arra vonatkozóan adott pontos, feltétlen és egybehangzó tájékoztatásnak, hogy ezen programok lehetővé teszik támogatások nyújtását nevezetesen a 15. intézkedés tekintetében a nehéz helyzetben lévő vállalkozások, a 26. intézkedés tekintetében pedig a magánvállalkozások számára, és ezért nem alapozhat jogos bizalmat a neki nyújtott támogatások szabályszerűségére.
- 66 Éppen ellenkezőleg, mivel azon lehetőség, hogy az ilyen vállalkozásoknak támogatásokat nyújtsanak, legalábbis bizonytalan volt, a kifejezett korlátozás e hiánya így módon nem lehet olyan pontos biztosítékok eredete, amelyek bármiféle jogos bizalmat kelthettek a fellebbezőben.
- 67 Az előzőekből az következik, hogy a megtámadott ítélet nem sértette meg a bizalomvédelem elvét, ezért a második jogalapot is mint megalapozatlant el kell utasítani.

A harmadik, az EK 87. cikk (1) bekezdésének megsértésére alapított jogalapról

A felek érvei

- 68 A harmadik – másodlagosan felhozott – jogalapjával a fellebbező azt állítja, hogy az Elsőfokú Bíróság megsértette az EK 87. cikk (1) bekezdést, mivel a megtámadott ítélet 193–201. pontjában megállapította, hogy a 26. intézkedés tárgyát képező támogatásokat teljes összegükben állami támogatásnak kell tekinteni.
- 69 Márpedig e megállapítás kimondásával az Elsőfokú Bíróság először is megsértette az Elsőfokú Bíróság és a Bizottság közötti hatáskörmegosztás elvét, tekintetbe véve azt a tényt, hogy a vitatott határozat a tagállamra bízta a fellebbező által ténylegesen kapott előny kiszámításának feladatát. Másodsorban ez nem felel meg annak az ítélkezési gyakorlatnak, miszerint a kedvezményezett által kapott előnyt nem az érintett tagállam költségei alapján kell kiszámítani, hanem a kedvezményezett által a jogellenes támogatás nyújtása révén ténylegesen elért megtakarítások alapján.
- 70 Ezzel ellentétes álláspontja alapján a Bizottság vitatja a fent említett elv bármiféle megsértését, elsőként arra hivatkozva, hogy az Elsőfokú Bíróság nem vizsgálta meg a fellebbezőnek nyújtott előnyök összegét, hanem egyértelműen a támogatás vitatott határozat említett összegére utalt. Másodsorban úgy ítéli meg, hogy az Elsőfokú Bíróság helyesen alkalmazta az ítélkezési gyakorlatban meghatározott kritériumokat a fellebbező 26. intézkedésből származó előnyeinek a kiszámítása során, mivel a megtámadott ítélet 196–198. pontjában azokra a megtakarításokra alapozott, amelyet a fellebbező az általa kapott bértámogatásoknak köszönhetően ténylegesen elért.

A Bíróság álláspontja

- 71 Elsősorban is meg kell jegyezni, hogy a fellebbező álláspontjával ellentétben az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 193–201. pontjában nem állapította meg, hogy a 26. intézkedés tárgyát képező támogatásokat teljes összegükben állami támogatásnak kell tekinteni.
- 72 Éppen ellenkezőleg, amint a Bizottság helytállóan megállapította, a fent említett pontok olvasatából kitűnik, hogy a fellebbezőnek nyújtott előnyök összegnek vizsgálata nélkül az Elsőfokú Bíróság egyértelműen arra az összegre utalt, amelyet a Bizottság a vitatott határozatban említett, és egyébként kifejezetten megjelölt a megtámadott ítélet 18. és 192. pontjában.
- 73 E körülmények között nem állítható eredményesen, hogy az Elsőfokú Bíróság – túlélve azon, amit ezen intézmény a vitatott határozatban megállapított – megsértette az Elsőfokú Bíróság és a Bizottság közötti hatáskörmegosztás elvét.
- 74 Másodsorban azon ítélkezési gyakorlat állítólagos megsértését illetően, miszerint az előnyt a kedvezményezett által a jogellenes támogatás nyújtása révén ténylegesen elért megtakarítások alapján kell kiszámítani, meg kell állapítani, hogy a megtámadott ítélet éppen azon a helyes feltételezésen alapul, hogy a kérdéses támogatásoknak köszönhetően elért bevételek képviselik azt az előnyt, amelyben a fellebbező részesült.
- 75 Ezzel kapcsolatban meg kell ugyanis jegyezni, hogy az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 196. pontjában megállapította, hogy a fellebbezőt olyan „munkákhoz kapcsolódó terhek (bérköltségek) egy része alól mentesítették”, amelyeket a saját érdekében végzett el. Ugyanakkor ezen ítélet 198. pontjában megállapította – mint azt a

Bizottság is kiemelte –, hogy a fellebbező „ténylegesen nem viselte a költségeknek azt a részét, amely az általa kapott támogatás összegének felel[t] meg.”

- 76 Az előző megfontolások összességére tekintettel a harmadik jogalapot mint megalapozatlant szintén el kell utasítani
- 77 Mivel a fellebbezés egyetlen jogalapjának sem lehet helyt adni, azt el kell utasítani.

A költségekről

- 78 Az eljárási szabályzat 122. cikkének 1. §-a alapján, ha a fellebbezés megalapozatlan, a Bíróság határoz a költségekről. E szabályzat 69. cikkének 2. §-a alapján, amelyet ugyanezen szabályzat 118. cikke alapján a fellebbezési eljárásban is alkalmazni kell, a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. A fellebbezőt, mivel pervesztes lett, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

1) A Bíróság a fellebbezést elutasítja.

2) A Bíróság a Kahla Thüringen Porzellan GmbH-t kötelezi a költségek viselésére.

Aláírások

I - 12940